

Istanbul, , 11/1968

1 - Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanlığına
ANKARA

2 - Türkiye İşçi Partisi İstanbul İl Yönetim Kurulu Başkanlığına
İSTANBUL

' Dileğimizin bir suretinin Genel Başkanlığa sunulması ricası
ile'

Türkiye İşçi Partisinin ve yurdumuzda sosyalizmin karşılaştığı
derin buhran üzerine, Türk işçi sınıfının en yoğun olduğu,
partimizin en eski ve örgütlü illerinden birinin İl Kongre
delegeleri olarak, Partimize ve sosyalizme duyduğumuz ağır
sorumluluğun bilinci ile bizler, İstanbul İl Kongresini aşağıdaki
gündem ile..... günü olağanüstü toplantıya
çağırırız.

GÜNDEM

- 1 - Yoklama ve açılış.
- 2 - Başkanlık divanı seçimi
- 3 - Komisyonlar seçimi
  - a) Büyük Kongreye sunulacak tüzük tadil tasarısı komisyonu
  - b) Büyük Kongreye sunulacak dilek ve teklifler komisyonu
- 4 - Büyük Kongreye sunulacak tüzük tadil tasarısının tartışılması
ve oylanılması
- 5 - Büyük Kongreye sunulacak dilek ve teklifler tasarılarının
tartışılması ve olanması
- 6 - Büyük Kongre delegelerinin seçimi.
- 7 - Kapanış.

TÜZÜK TADİL TASARISININ GENEL GEREKÇESİ

İçinde bulunduğumuz yılın ikinci yarısında gittikçe şiddetle-
nerek gelişen buhran, Partimizi derinden sarsmış bulunmaktadır.
Olayların süratle gelişmesi, söz konusu buhranın daha da
artacağını hatta Partimizin ve sosyalizmin bölünmesine izlenimini
vermektedir. ^{eeceği}

Buhranın yüzeyde kalan kişisel nedenlerinin altında köklü bir
sebebe yatmaktadır. Bizce bu köklü sebep doğal olarak gelişen
ekonomik-politik sosyal kuvvetlerin ve Partimizin karşısında
Parti tüzük ve programının artık yetersiz kalması, gittikçe
artan ihtiyaçlara cevap verememe durumunda olmasıdır. Yazıldığı
dönemde belli durumları saptayan Türkiye İşçi Partisi tüzük
ve programı eskimıştır. Partinin temel hukuki metinleri, yani
Parti program ve tüzüğü mutlaka değişmelidir. Parti yönetibile-
rinin birbirleriyle olan ilişkilerinin durmadan değişmesi diğer
yönden Parti program ve tüzüğünün mutlaka değişmesinin gerektiğini
kanıtlamaktadır.

Büyük Kongremiz Parti tüzük ve programını değiştirmelidir
~~Parti tüzük ve programını değiştirmeye yetkili organ Büyük~~
~~Kongredir.~~

Partimizde bugüne değin yaygın olan 'bir gurubun ya da kişinin'
adamı olarak nitelendirilmekten çekinmeyerek ve de üzerine
giderek olayları bütün çiplaklığı ile göz önüne sermekte yarar
vardır. Bu buhranın uzun vâdede sosyalizme olan yararı da düşünce
ve eylem alışkanlıklarından örgütün kurtulması, ancak program
ve tüzüğün gördüğü biçimde düşünce ve eylem bağımsızlığına
kavuşmasıdır.

Çıkış noktasına bağıntılı olarak 'Beğler' diye adlandırılan
muhalafet gurubunun Partimiz Büyük Kongresine olağanüstü
toplantıya çağırarak üzere harekete geçtiği muhalafet lideri
olarak gözükken ~~Mahmud~~ Aren'in mecliste yaptığı basın toplantısından
öğrenilmiştir.

İki uzlaşmaz³durumunda belirmiş

3. Büyük Kongreye aldığı oy sayısı göz önünde tutulursa bu gurubun Büyük kongreyi olağanüstü toplantıya çağıracağına muhakkak gözü ile bakılmalıdır. ~~Söz konusu muhalef gurubunun bu olağanüstü kongreden beklediği sonuç ne olursa olsun, olağanüstü kongrede Tüzük ve Programın değiştirilmesi amacıyla yoğun faaliyette bulunulması gereğine inanıyoruz. ~~Söz~~ söz konusu muhalefet gurubunun Büyük Kongreyi olağanüstü toplantıya çağırması ne nedenle olursa olsun gerçekleşmediği takdirde, bizler, bütün olanaklarımızı kullanarak Tüzük ve programın mutalaka değiştirilmesi gereğine olan sarsılmaz inancımızla Büyük Kongreyi olağanüstü toplantıya çağırmayı Parti görevi biliriz.~~

~~Bu temel öneri ile, il kongremizin, yukarıda sözü edilen muhalefet gurubunun teşebbüsünden tamamen bağımsız olan karakterinin yeteri kadar belirtilmiş olduğu kanısındayız.~~

PARTİ TÜZÜĞÜNÜN DEĞİŞTİRİLMESİNDE ÖN GÖRÜLEN ANA KURALLAR

I-Partimizin "sosyalist" niteliğinin açık ve seçik bir dille Parti Tüzük ve programında belirtilmesini öneririz.

Empeyalizmin tartışma götürmez baskısı altında Türkiye'deki sınıfların birbirleriyle olan ilişkileri ve bizleri eyleme götürecektir diğer bir çok temel sorunlar açısından ve çağdaş deneylerin ışığı altında, Parti Tüzüğünün amaç ve karakter maddesinin sağlıklı bir biçimde değiştirilmesinin zorunlu olduğu belirtiriz. ~~Tüzük ve programın yetersizliği, alınan üstü kongreye gidisimize sebep olan parti üst kademesinin işine düşenlerin son durumunda da ıskatlanmaktadır.~~ Parti Tüzük ve Programında, Gençlik sorununun, Partimizin karakter ve amaç maddelerine niteliksel etki yapacak bir unsur olarak ele alınmasını öneririz.

Biz taban olarak ~~uyullandır~~ ~~suçunu~~ ~~soyalsizleştirmek~~ Parti yöneticilerinin Parti strateji ve itibarına kesin koruyuculara olduğumuzu kabul etmesinin ~~yan~~ burada ya bugünün sonuca varıldıktan sonra, yanlış olduğumu bir kez daha ~~gördük~~. Tek tek buhran içinde adı gençlerin sosyalizme ihanetini düşünmek aklımızdan geçmez Ortadaki suç söz konusuysa ki ~~te~~ tutucu basım datu revine sığınları atınama sebep. İlan son durum karşısında suç değişimiullanabilir, aslında biz tabanımızdır. Böyle ki

- 4 -
Tüzük maddelerinde yapılacak değişikliklerle kusurlar

Ancak Parti tüzüğünün karakter ve amaç maddesi ile programın değiştirilmesi paralel ve uzun çalışma isteyen bir iş olduğundan karakter ve amaç maddesi ile Parti programının ne biçimde değiştirilmesi gerektiğinin kongrece görüşülüp kara bağlanmasa lazımdır.

2 - Tüzüğümüzde yeri olmayan fakat uzun bir süreden beri, gerek Parti içinde gerekse kamuoyunda, gerçekten varmışçasına ağırlığı duyurmuş 'Genel Merkez' kavramının aslında Genel Başkanın şahsında belirlenmiş bir deyim olduğu gözükmektedir. Ve bu uygulamadan ortaya çıkmış bugünkü çatışma, Genel Başkan ve Merkez Yürütme Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulu ile Genel Yönetim Kurulu arasındaki denetimsizlik ve kesin müeyyidesizlik sonucudur. Kaldı ki, ortak bir eylem içinde olmak kaçınılmaz zorunluluğunda bir partinin en üst ortak kurumunun sadece denetimde kalmış olması yeterince çelişki halindedir.

Durumun bu esaslar içinde bir tüzük tadiliyle Partimizin yöntemlerine uygun hale getirilmesi dileğimizdir.

Gerçek bir bilim kurulmuş onuzun üstüne de bir sosyalizm kurulacağı için

3 - Yurdumuzda bütün emekçi sınıf ve tabakalarının Türk işçi sınıfının demokratik, tarihi, bilimsel öncülüğü etrafında toplandıklarını tüzüğümüz bildirir. Türk işçi sınıfının bilimsel öncülüğü kavramı herhalde bütün parti hareketlerine bilimin yön vermesi anlamını kapsar. Türkiyeye özgü sosyalizmin kurulması alt yapıyla üst yapı ilişkilerinin saptanmasında temel çelişki ile tali çelişkilerin uygulamada gerçek ve bilimsel anlamlarını kazanmalarında bize ancak bilimsel yöntem, ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ bilim ve bölgesel araştırmaların sentezi ışık tutar.

~~Ekstremizm, felsefeler ve sosyalizmlardan kaynaklı müteşakkil~~

Yukarıdaki olgular, incelenmeden de ne red ne de kabul edilebilir. Bu gerçek, bilim kuruluma ve ona ek olarak kurulması öngörülen bir bölgesel araştırma kurullarına tüzükte kendi değerleri ile orantılı bir önem verilmesini gerektirir. Bu önem de bu kurulların kararlarının istisari nitelikten çıkartılıp belli oylamalardan geçme kaydıyla bağlayıcı karakterinde kendini göstermesidir.

* Ayrıca Genel Başkanın her türlü tüzük maddeleriyle meyyedeletmelerini aramızda stabil men için bizzat bir tüzük maddesiyle meyyedeletmelerini zorludur.

Bu yönlerin Genel Başkanın için bir olutüne tabii tüzük maddesi ile ancak parti içindeki durumuna getirilmesini istiyoruz.

Genel Başkanın atacağı kararların meyyedeletmelerini istiyoruz. Bu kararların meyyedeletmelerini istiyoruz. Bu kararların meyyedeletmelerini istiyoruz.

- 4 -
Tüzük maddelerinde yapılacak değişikliklerle kusurlar

Ancak Parti tüzüğünün karakter ve amaç maddesi ile programın değiştirilmesi paralel ve uzun çalışma isteyen bir iş olduğundan karakter ve amaç maddesi ile Parti programının ne biçimde değiştirilmesi gerektiğinin kongrece görüşülüp kara bağlanmasa lazımdır.

2 - Tüzüğümüzde yeri olmayan fakat uzun bir süreden beri, gerek Parti içinde gerekse kamuoyunda, gerçekten varmışçasına ağırlığını duyurmuş ' Genel Merkez ' kavramının aslında Genel Başkanın şahsında belirlenmiş bir deyim olduğu gözükmektedir. Ve bu uygulamadan ortaya çıkış bugünkü çatışma, Genel Başkan ve Merkez Yürütme Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulu ile Genel Yönetim Kurulu arasındaki denetimsizlik ve kesin müeyyidesizlik sonucudur.

Kaldı ki, ortak bir eylem içinde olmak kaçınılmaz zorunluluğundaki bir partinin en üst ortak kurumunun sadece denetimde kalmış olması yeterince çelişki halindedir.

Durumun bu esaslar içinde bir tüzük tadiliyle Partimizin yöntemlerine uygun hale getirilmesi dileğimizdir.

3 - Yurdumuzda bütün emekçi sınıf ve tabakalarının Türk işçi sınıfının demokratik, tarihi, bilimsel öncülüğü etrafında toplandıklarını tüzüğümüz öngörüştür. Türk işçi sınıfının bilimsel öncülüğü kavramı herhalde bütün parti hareketlerine bilimin yön vermesi anlamını kapsar. Türkiyeye özgü sosyalizmin kurulmasında alt yapıyla üst yapı ilişkilerinin saptanmasında temel çelişki ile tali çelişilerin uygulamada gerçek ve bilimsel anlamlarını kazanmalarında bize ancak bilimsel yöntem, ~~xxxxxxkxxxxxxk~~ bilim ve bölgesel araştırmaların sentezi ışık tutar.

~~İktisat, dil, felsefe ve sosyolojilerden kaynaklı müteşkil~~
Yukarıdaki olgular, incelenmeden de ne red ne de kabul edilebilir. Bu gerçek, bilim kuruluma ve ona ek olarak kurulması öngörülen bir bölgesel araştırma kurullarına tüzükte kendi değerleri ile orantılı bir önem verilmesini gerektirir. Bu önem de bu kurulların kararlarının istisari nitelikten çıkartılıp belli oylamalardan geçme kaydıyla bağlayıcı karakterinde kendini göstermesidir.

Bu yöndeki Genel Başkanın bir ödevine tabi bir kararın alınması ve ancak partiye M.H.K. kararını sunmaya getirilmesi ~~bu yöndeki Genel Başkanın bir ödevine tabi bir kararın alınması ve ancak partiye M.H.K. kararını sunmaya getirilmesi~~

zoru budur.

Hiç süphesiz bilimsel metoden alt kademeğe indirilmesi
mümkündür

xxx Hiç kuşkusuz, eğitim, bilimsel yöntemin alt kademeğe
yansımalarıdır. Eğitimin iki yönü vardır. Bir yandan parti tabanlı
bilinçli ve tek tek ortak ya bilince ortak bilince sahip militan
yetiştirmektir? Bugüne kadar ki uygulama, yöneticilerin bütün
iyi niyetlerine rağmen bu amacı gerçekleştirememiştir. Bu gerçeğe
te tüzükte yapılacak değişiklik ile partinin eğitim işlerini
kurumlaştırması zorunluluğunu doğurmaktadır. Diğer yandan,
eğitimin herhalde, gözden irak tutulmaması gereken başka işlevi
de Partimiz aracılığıyla ulusal aydın kadrosunu yetiştirmek
ve etkilemektir.

4 - Oluşumu, üye sayısı, işleme düzeni, bugüne değin tartışma konusu
olan Haysiyet Divanlarına ilişkin maddelerin yeniden gözden ge-
çirilmesini öneririz. Buna örnek olarak ahlınıza gelen ilki u-
marız gösterelimiz - Şöyle ki:

7 - Bugüne değin uygulama, tüzükte sayısı hiç te az olmayan
boşluklara rastgelindiğini ve bu yüzden yurt çapında aynı
meselede ayrı ayrı uygulamaların yapıldığını göstermektedir.
Bu teknik boşlukların yeni ve doğru hükümlerle doldurulması
mutlaka gerekmektedir.

Soh olarak teklif edilen gündemin" Büyük Kongre Delegalrininin
seçimi" ile ilgili 5. maddesinin üzerinde durmak isteriz:

Bilindiği gibi, 3. Büyük Kongre delege sayısı 304'dür. Bu
İstanbul İli olağanüstü kongresi, Büyük Kongreye sunulmak üzere
Tüzük tadil tasarısı kabul ettiği takdirde, bu teklifin, Büyük
Kongrede karara bağlanabilmesi için - Siyasi Partiler Kanununun
10. maddesi gereği - Büyük Kongre üyelerinin en az yirmide bir
tarafından ileri sürülmüş olması gerekir.

Bilindiği gibi, 3. Büyük Kongre delege sayısı 304'dür. Bu durumda
İstanbul delegasyonu'nun tümünün tadil teklifine imza koymaları
gerekir. Büyük Kongre delegeleri hukuk açısından, Kongrenin ta-
dil teklifine Büyük Kongrede imza koymak zorunda degillerdir.
Bağlı Olagan Kongrede seçilen delege arkadaşlarımız içinde bu
tadil teklifini, kendi görüşleri açısından desteklemek istemiye-
ler bulunabilir. Zira teklif, kendilerinin, adaylıklarını koy-
madıkları seçimden son raki il kongresinde karara bağlanmış ol-
maktadır.

Kaldı ki, 3. Büyük Kongrede Cemgil, Yücel, Kaya, Beyaz, Üktem
arkadaşlarımız seçilerek tabii delege sıfatını almışlar ve

a) Her işonun b. uillardan harpüjet
dışına gelen sevki istem lerim 28
işonun kurulmuş her türlü uylarınca
yolları deni dükten sonra itilimün, tüzük
maddeliyle mümkün duruldu
b) Kongrelerin yapılmasına iki ay kala tedbiri
harpüjet dışına sevki dükten duruldu

Hiç süphesiz bilimsel metoden alt kademeğe indirilmesi
değilse mümkündür
* * * Hiç kuşkusuz, eğitim, bilimsel yöntemin alt kademeğe
yansımalarıdır. Eğitimin iki yönü vardır. Bir yandan parti tabanında
bilinçli ve tek tek ortak ~~ya~~ bilince ortak bilince sahip militan
yetiştirmektir? Bugüne kadar ki uygulama, yöneticilerin bütün
iyi niyetlerine rağmen bu amacı gerçekleştirememiştir. Bu gerçek
te tüzükte yapılacak değişiklik ile partinin eğitim işlerini
kurumlaştırması zorunluluğunu doğurmaktadır. Diğer yandan,
eğitimin herhalde, gözden uzak tutulmaması gereken başka işlevi
de Partimiz aracılığıyla ulusal aydın kadrosunu yetiştirmek
ve etkilemektir.

4 - Oluşumu, üye sayısı, işleme düzeni, bugüne değin tartışma konusu
olan Haysiyet Divanlarına ilişkin maddelerin yeniden gözden ge-
çirilmesini öneririz. Buna örnek olarak aşağıya gelen iki uygulama
may. gösteriliriz - Şeyhi:

7 - Bugüne değin uygulama, tüzükte sayısı hiç te az olmayan
boşluklara rastgelindiğini ve bu yüzden yurt çapında aynı
meselede ayrı ayrı uygulamaların yapıldığını göstermektedir.
Bu teknik boşlukların yeni ve doğru hükümlerle doldurulması
mutlaka gerekmektedir.

5) Son olarak teklif edilen gündemin "Büyük Kongre Delegelerininin
seçimi" ile ilgili 5. maddesinin üzerinde durmak isteriz:

Bilindiği gibi, ~~xxx~~ Büyük Kongrede delegeler sayısı ~~xxx~~ 304 ~~xxx~~

İstanbul İli olağanüstü kongresi, Büyük Kongreye sunulmak üzere
Tüzük tadil tasarısı kabul ettiği takdirde, bu teklifin, Büyük
Kongrede karara bağlanabilmesi için - Siyasi Partiler Kanununun
10. maddesi gereği - Büyük Kongre üyelerinin en az yirmide biri
tarafından ileri sürülmüş olması gerekir.

Bilindiği gibi, 3. Büyük Kongre delege sayısı 354 dür. Bu durumda
İstanbul delegasyonu'nun tümünün tadil teklifine imza koymaları
gerekir. Büyük Kongre delegeleri hukuk açısından, Kongrenin ba-
di teklifine Büyük Kongrede imza koymak zorunda değildir.
Bağlı Olağan Kongrede seçilen delege arkadaşlarımız içinde bu
tadil teklifini, kendi görüşleri açısından desteklemek istemiyen-
ler bulunabilir. Zira teklif, kendilerinin, adaylıklarını koy-
madıkları seçimin son raki il kongresinde karara bağlanmış ol-
maktadır.

Kaldı ki, 3. Büyük Kongrede Cemgil, Yücel, Kaya, Beyaz, Öktem
arkadaşlarımız seçilerek tabii delege sıfatını almışlar ve

avara gelen zevce istem lerim 28
spetum kurulumun her türlü uylastırma
yolunu denedikten sonra iltihabın, tüzük
maddeleri mürurin ihvalatın
kongrelerin yapılmasına iki ay kala tedbiri
harşiyet dindime reklin durdu bulunom

İl delegesi durumundan, Siyasi Partiler Kanununun 10.maddesi gereği seçilmişlerdir.

İstanbul İl Yönetim Kurulunun Sayın Başkanı, sayın kurul üyeleri,

Temsil ettiğiniz İstanbul İli'nin, Partimizin ve sosyalizmin bu en buhranlı döneminde, olağanüstü kongre yolu ile bir çözüm aramak üzere toplanmasını tarihi sorumluluğunuz içinde destekliyeceğinize yürekten inanıyoruz.

Sayın Genel Başkan ve Merkez Yürütme Kurulu sayın üyeleri,

Tüzüğümüzün 26. maddesine göre, olağanüstü kongre istemlerini onaylamak yetkisini elinde bulunduran sizelerem, aşağıdaki hususları bütün içtenliğimizle arz ederiz:

İstanbul İl Kongresinin olağanüstü toplanması yolundaki dileğimizin, " beşler " diye anılan muhalefet gurubunun teşebbüsü ile aynı zamana rastlamasından başka hiç bir ortak yanı ve ilişkisi yoktur. Diğer bir deyimle, bizler, bir diğer muhalefet gurubu olarak değil, bu buhranlı günlerde Partimize daha sağlam ve tutarlı bir eylem çizgisi kazandırabilmek için Tüzük ve Program değişikliğini tek çıkar yol olarak gören üyeleriz.

Yukarıda arz ettiğimiz iyi niyetli istemin onaylanmaması halinde, İstanbul gibi Partice en güçlü olduğumuz bir keçim bölgesinde, Parti içi huzursuzlukların daha da artacağına ve bunların emekçi halkımıza sırayet ederek, Partimize olan güvenin ve umudun sarsılmasına yol açacağına ve nihayet siz yöneticilerimize karşı bir bakıma haklı sayılabilecek gerekçeler kazanarak Partimiz yapısında vadesi kestirilemeyecek, onarılması güç çatlaklar meydana getirebileceğine dikkatlerinizi çekmeyi Parti görevi biliriz.

Saygılarımızla